

Докторант Хуатбекұлы Ерманаттың «6D021400 – Әдебиеттану» мамандығы бойынша философия докторы дәрежесін (PhD) алу үшін ұсынған «Н.Назарбаев шығармаларындағы нарратив пен дискурс» атты диссертациялық зерттеу жұмысына берілген отандық кеңесшінің

ПІКІРІ

Н.Ә.Назарбаевтың мерзімді басылым беттерінде жарық көрген мақалалары мен еңбектерінде еліміздің мемлекеттік тарихы мен бүгінгі және болашағына байланысты жиі айталады. Соның ішінде 2017 жылы «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру», 2018 жылы жарық көрген «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласының негізінде өткенімізді түгендеп, болашағымызды бағамдау мақсатында бүгінгі күні барлық ғылымдармен қатар әдебиеттану ғылымы да қыруар шаруаларды жүзеге асыруда. Қорғауға ұсынылып отырған диссертация жұмысы қазіргі әдебиеттанудың өзекті тақырыптарының бірі.

Арғы-бергі тарихымызға көз жүгіртсек, «Қасым ханның қасқа жолы», «Есім ханның ескі жолы», «Тәуке ханның жеті жарғысы» секілді ел басқару ісіндегі дәстүр сабақтастығы бар. Солардың бәрі әдебиетіміз арқылы дамып, ұрпақ санасына берік орнықты. Докторант Н.Назарбаевтың ұлт руханиятына қатысты жазылған еңбектерін негізге ала отырып, саясаткер еңбектерінің мәнін әдеби көзқарас тұрғысынан ашуға ұмтылған.

Зерттеу жұмысының негізгі мазмұны үш тараудан және әр тарау екі тараушаны қамтиды. «Дискурс және нарратив ұғымдарын делимитациялау» деп аталатын бірінші тарауда дискурс пен нарратив ұғымдарына ғылыми анықтама беріліп, саясаткер еңбектеріне ғылыми көзқараста қарау тек саясаттану ғылымының ғана объектісі емес, барлық гуманитарлық ғылымдарға ортақ мәселе екендігіне отандық және әлем ғалымдарының пікірін негізге ала отырып тұжырым жасайды. Дискурс терминінің шығуы мен ғылыми айналуына түсу тарихын «Дискурстық талдаудың тұжырымдары мен генезисі» атты тараушада түгел дерлік баяндап, болашақ ізденушілерге қажетті қазақ тіліндегі мәліметтердің қатарын толықтырады.

Терминдерге қатысты анықтамаларды әр дәуірден мысалдар келтіре отырып сөз етеді. Қос терминнің негізгі айырмашылығына Жак Дерриданың дискурс жөнінде «Барлығы дискурс» деген анықтамасы мен Б.Ричардтың нарративті оқиғаға байланысты «Нарратив барлығында» деген анықтамасын негізге ала отырып тұжырым жасайды.

«Н.Назарбаев еңбектеріндегі нақты және болжалды тарихи дискурсты баяндау тәсілдері» атты тарауында Н.Назарбаевтың «Әділеттің ақ жолы» естелік-эссесінің тілдік ерекшелігін баяндау тәсілі тұрғысынан қарап, өзге де тарихи шығармалармен салыстырмалы талдау жүргізген. Автордың пәлсапалық ойлары арқылы қазақы дүниетанымды, ұлттық құндылықтарды барынша аша түседі. 1986 жылғы Желтоқсан оқиғасына лидердің көзқарасын нақты тарихи дискурс тұрғысынан талдап, ғылыми анықтама берген.

